

Обліково-контролююча – реалізується через вчасне виявлення відхилень від запланованих кількісних та якісних показників діяльності. Аналітична – забезпечує менеджерів вищої ланки управління аналітичною базою, підготовленою контролерами, яка необхідна для прийняття управлінських рішень. Коментуюча – полягає у розробці широкого спектру можливих шляхів реалізації намічених цілей з обґрунтування і коментарями кожного.

Література:

1. Давидович І.Є. Навчальний посібник / І.Є. Давидович. – К.: Центр учбової літератури. – 2008. – 552 с.
2. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: навч. посіб. / І.А. Маркіна, О.М. Таран-Лала, М.В. Гунченко. – К.: Центр учбової літератури. – 2013. – 304 с.
3. Млинко І.Б. Функції контролінгу маркетингової діяльності підприємства / І.Б. Млинко // Маркетинг та логістика в системі менеджменту. – 2006. – С. 20-23.
4. Теплякова Т.Ю. Контролінг: учебное пособие / Т.Ю. Теплякова. – 2010. – 143 с.

ВИДІЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ З УПРАВЛІННЯ: XIX АБО XVI СТОЛІТТЯ?

Земська О.В.

*Науковий керівник: Бабайлов В.К., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Як впливає з сучасних публікацій справжнє розуміння менеджменту відбулося тільки після його відділення, виділення в окремий від виробництва тип діяльності, яке зроблене вперше Тейлором наприкінці XIX століття [1]. З цього робився висновок, що зміна першої парадигми менеджменту відбулася саме в цей час. Однак розробка парадигм економіки, підприємництва, вищої освіти свідчить, що зміна їх перших парадигм відбулася одночасно и значне раніше [2-5]. Тому виникає сумнів про сформований в світовій літературі думці про дійсний час зміни першої парадигми менеджменту, про час відділення, виділення менеджменту в особливий вид діяльності. Тому проблема уточнення цього часу стає актуальною.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій показує, що сучасний менеджмент існує не тільки на рівні підприємства, а й на рівні держави як державний, політичний менеджмент.

Проблема визначення часу відділення, виділення з державного управління особливої його частини – державного менеджменту досі навіть не ставилося і тому не вирішена. Метою доповіді і стало встановлення цього часу. При цьому були поставлені завдання: дати характеристику державного управління; провести аналіз зв'язку термінів «management» і «government»;

довести, що «government» – це державний менеджмент; зробити висновок, що державний менеджмент як форма менеджменту виділився з державного управління значно раніше, ніж менеджмент підприємства з управління підприємством виділив Тейлор.

З аналізу літературних джерел випливає, що до Тейлора не було чіткого визначення сенсу терміну «менеджмент»: «...під менеджментом розуміли найнесподіваніші речі, аж до технології виготовлення якогось продукту» [1]. Вперше термін «management» став вживатися в США і спочатку означав «вміння об'їжджати коней» [1]. У той час головним чином застосовувався термін «управління», який, однак не тотожний за змістом навіть сучасному терміну «менеджмент». Управлінням спочатку займалися в основному глави держав: царі, королі, імператори та інші. При цьому управління включало будь-яку діяльність: законотворчість, оперативне і стратегічне планування і навіть безпосередню участь в боях, в «виробництві».

З часом, приблизно з XVI століття в зв'язку промислової революції і як наслідок з ускладненням всіх видів діяльності й особливо – з ускладненням її організації глави держав зосереджуються в основному тільки на частині державного управління, на кабінетній діяльності, на правлінні. Але для його позначення використовується не термін «management», а – «government». Але по своїй суті «government», або «правління» є не чим іншим, як формою менеджменту. У сучасному контексті – це державний менеджмент. Саме в цей час і відбувається відділення, виділення правління (government), або державного менеджменту з державного управління. Таким чином, державний менеджмент відокремився від державного управління на три століття раніше, ніж виробничий менеджмент від виробничого управління Тейлором. Тейлор вперше виділив тільки виробничий менеджмент з управління підприємством і притому значно пізніше, – лише в кінці XIX століття.

Звідси випливає найважливіший висновок: з цього моменту необхідно скоригувати й час зміни першої парадигми поєднаного менеджменту: зміна парадигми поєднаного менеджменту на парадигму відокремленого менеджменту (у формі державного менеджменту, або правління) також відбулася значно раніше – вже в XVI столітті.

Результати проведеного дослідження знімають протиріччя часу зміни першої парадигми менеджменту з часом зміни аналогічних парадигм інших областей діяльності: економіки, підприємництва, вищої освіти. Це підтверджує необхідність одночасної зміни парадигм для всіх областей діяльності людства.

Література:

1. Бабайлов В.К. Новая парадигма менеджмента / В.К. Бабайлов // Проблемы і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №3(14), том 1. – Х.: ХНАДУ, 2016 – С. 72-76.

2. Бабайлов В.К. Новая парадигма экономики / В.К. Бабайлов // Новый коллегіум. – 2015. – № 1. – С. 53-57.

3. Бабайлов В.К. Организация модели разработки парадигм экономики / В.К. Бабайлов // Проблемы і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №3(10), том 2. – Х.: ХНАДУ, 2015 – С. 5-9.

4. Бабайлов В. Методология высшего образования: на пути к новой парадигме / В. Бабайлов, О. Васильковская // Новый коллегіум. – 2013. – № 1. – С. 3-7.

5. Бабайлов В.К. Предпринимательство: концепция новой парадигмы / В.К. Бабайлов // Проблемы і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №1(4). – Х.: ХНАДУ, 2013. – С. 9-13.

ОБГРУНТУВАННЯ ФАКТОРІВ КРИЗОВОГО СТАНУ ОКРЕМИХ ВИДІВ БІЗНЕСУ АТП

Кальницька О.С.

*Науковий керівник: Федорова В.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Стан окремих видів бізнесу обумовлюється впливом сукупності факторів як внутрішнього, так і зовнішнього по відношенню до них середовища. В такому випадку велике значення має завчасне виявлення перших ознак кризи, встановлення тенденцій, що свідчать про погіршення їх стану. З цією метою пропонується виділення факторів, що вказують на можливість розгортання кризи в розрізі окремого виду бізнесу АТП.

Серед таких факторів кризового стану видів бізнесу АТП можна виділити наступні:

- доля замовлень даного споживача в загальному обсязі послуг АТП;
- питома вага перевезень даного АТП в загальному обсязі замовлень споживача;
- доля заборгованості по оплаті послуг даного споживача в загальній вартості перевезеного вантажу АТП;
- рентабельність перевезень від роботи з даним споживачем;
- рівень тарифів на перевезення вантажів;
- виробіток на одну автотону;
- продуктивність праці працівників;
- коефіцієнт технічної готовності і випуску рухомого складу;
- доля штрафних санкцій в загальному прибутку АТП.

Пропонується розподілити вищенаведені фактори на основні та другорядні. До основних належать фактори, що мають вирішальний вплив на ефективність окремих видів бізнесу АТП. Поділ факторів на основні та другорядні відбувається у відповідності з їх значимістю, або силою впливу на стабільність та ефективність роботи АТП з окремим клієнтом.